

BIBELSPØRET

MANUAL

1. TIME

1. Skapelse
2. Syndefall
3. Storflommen
4. Språk
5. 4000 år
6. Ur
7. Persiabukta
8. SALT
9. Sara
10. Abraham
11. Lot
12. Tarah
13. Gennesaretsjøen
14. Jordanelva
15. Dødehavet
16. Middelhavet
17. Israel
18. Ismael – Isak
19. Esau – Jakob
20. Josef – Egypt

2. TIME

21. 400 år – slaveri
22. Moses
23. «Sett folket mitt fri!»
24. «Aldri»
25. Ti plager
26. Utgang
27. Sivsjøen
28. Sinaifjellet
29. Loven
30. 40 år – vandring
31. Josva
32. Jeriko
33. Rut
34. Samuel
35. Saul – hardhjertet
36. David – helhjertet
37. Salomo – halvhjertet
38. Profetene taler

3 TIME

39. Fire evangelister
40. Ett evangelium
41. Betlehem – fødsel
42. Nasaret – tømmermann
43. Døpt
44. Fristet
45. Avvist
46. Tolv apostler
47. Bergprekenen
48. Disipler
49. Lignelser
50. Storm og ro
51. Mett og god
52. Messias
53. Guds sønn
54. Søker de bortkomne
55. Velsigner barna
56. Bartimeus
57. Sakkeus
58. Lasarus

4. TIME

59. Jerusalem
60. Kongen rir inn
61. Renser tempelet
62. Påskemåltid
63. Bønn
64. Svik
65. Forhørt
66. Fornektet
67. Korsfestet, død
68. og oppstått
69. Himmelfart
70. Hellig Ånd
71. Paulus
72. Misjonsreiser
73. Til hele jorden

1.TIME

- Presentasjon av deg som kursholder
- Innledning: Hva er Bibelen
  - Vis frem ulike Bibler. Andre ting vi skal høre om (konkreter: stjerne, brev, sand, kongekrone, stav, tidslinjen-banner, dommerfløyte, dikt og sang o.l)
  - Navnet Bibelen kommer av det greske ordet "biblia", som betyr "bøkene". Bibelen er altså en samling av bøker, et lite bibliotek.
  - To store deler: Det gamle testamentet og Det nye testamentet.
- Del ut kursheftene til hver elev. Skriv navnet ditt foran.
  - Vi gjør en oppgave sammen: Et regnestykke: s. 1: GT har 39 bøker og NT 27
Hvor mange bøker er det til sammen – hvem har regnet ut et svar?
- Bibelen - oversatt til over 2500 språk - mest solgte bok i Norge / verden
- I dag skal vi fokusere på GT. (Vis gjerne hvor stor del av Bibelen dette utgjør, bla opp og vis i Bibelen din.) *I dag skal vi lære hele denne utenat?!?! WOW!*
- Er dere klare? Da hopper vi ut i det! (Hopp sammen hvis de trenger å bevege seg)

1.SKAPELSE

1.Mosebok 1-2

1. Mosebok starter med disse ordene: "I begynnelsen skapte Gud himmelen og jorden." Gud skapte alt av ingenting. Vi skal lære mange bevegelser og stikkord, da blir det litt lettere å lære utenat!

Gud skapte lyset, jorden, livet i vannet, liljene på marken og fuglene under himmelen
Gud skapte menneskene i sitt bilde. «Og Gud så det var godt». Verden var fullkommen.

2. SYNDEFALL

1. Mos. 3 (hendene ned)

Menneskene og Gud liker å være sammen. De får spise alt de vil i hagen unntatt ett tre. Slangen kommer til Eva. «Har Gud virkelig sagt» Eva blir fristet og spiser av frukten. Hun gir til Adam og de er ulydige mot det Gud har sagt.
De gjemmer seg. De er flau fordi de er nakne. Da skjønner Gud at de har spist av treet. Og de blir drevet ut av paradishagen.
Det som var helt (sirkelen – bevegelsen til *Skapelse*) blir nå delt i to, (bevegelsen nedover for *Syndefall*). Gud og mennesket skiller.

3. STORFLOMMEN

1 Mosebok 6-10 (hendene opp)

Gud ser menneskenes ondskap, og det står at Han angret på det han hadde skapt. Men Noah var rettferdig og får i oppdrag å bygge en stor båt.
Noas ark er stor nok til å romme både folk og dyr.
Hva er et dyr du tenker på som skal med i arken?

4. SPRÅK

1. Mosebok 10-11 (hendene fra hverandre)

Hele verden hadde et språk. Men menneskene sier:
«Kom, la oss bygge oss et tårn som når opp til himmelen.»
Likte Gud det? Bibelen forteller: Gud forvirrer deres språk og de spres. Babel blir til babbel.
Kan du snakke et annet språk?

5. 4000 ÅR *(Lang tidsfirkant)*

For omtrent «4000 år» siden levde det en mann som het Abraham og hans familie.

6. UR *(pek med venstre arm ned til hjørnet i klasserommet)*

Fortellingen begynner i byen «Ur» et gammelt ord for klokke.
Vi ser på klasserommet som et kart (Nord-Sør, Øst-Vest). Ur er i hjørnet i Sør-Øst.

7. PERSIABUKTA *(en bukt med fingeren)*

Ur ligger omtrent der vi i dag finner «Persiabukta»
Stikk fingeren i Persiabukta og før den til leppene. Du kjenner at den smaker salt.

8. «SALT» *(slikk på fingeren)*

«Salt» kan minne oss om fire familie-medlemmer som reiste fra Ur.

9. SARA *(1 finger)*

Sara er Abrahams kone. Hun er gammel, og de har ingen barn.

10. ABRAHAM *(2 fingre)*

Abraham blir kalt av Gud til å dra til et land han ikke kjente. Stjernehimmel. Tallrik ætt.

11. LOT *(3 fingre)*

Lot er Abrahams nevø

12. TARAH *(4 fingre)*

Tarah er Abrahams far

13. GENNESARETSJØEN *(Legg ut sjøene på gulvet. Pek)*

Når Abraham går mot sitt nye hjemland, Kanaan, passerer han «Gennesaretsjøen».

14. JORDANELVA

15. DØDEHAVET

16. MIDDELHAVET *(håndflate langs kysten)*

17. ISRAEL *(2 pekefingre)*

Til dette landet, som senere blir kalt Israel, kom Abraham.
Landet har hatt mange navn: Kanaan, Palestina, i dag Israel.

18. ISMAEL – ISAK

1.Mosebok 16– 28 (1+1 pekefinger)

Abraham får to sønner. Begge har navn som begynner med bokstaven «I»:
«Ismael» (Høyre hånd). Ismael blir regnet som stamfar til araberne
«Isak» (jødenes stamfar).

Ismael hører vi mer om i Koranen. I Bibelen følger vi Isak.

Nå skal vi følge etter Isak og se videre på slekten hans:

19. ESAU – JAKOB

1.Mosebok 25– 49 (stryk underarm og kinn)

Isak, løftes sønnen, får to sønner, tvillinger. Men de er ganske forskjellige.

«Esau», den eldste, er lodden som en fell - «Jakob», den yngste, hadde glatt hud.

(Navnet Jakob - å narre, å lure)

20. JOSEF – EGYPT

1.Mosebok 37– 50 (løft genser, pek ned i høyre hjørne)

Jakob får 12 sønner. Josef er yndling sønnen og får en flott kjortel. Josef drømmer.

Men Josefs brødre blir sjalu på ham og selger ham som slave - til Egypt.

Brønn, karavane, fengsel i Egypt, tyder Faraos drømmer. Under hungersnøden kommer også Josefs brødre til Egypt. Hva gjør Josef da?

I Egypt vokser israelittene til et stort folk.

2.TIME

21. 400 ÅR – SLAVERI

2 Mos 1 (tidsfirkant i skulderbredde - hendene krysset)

Jakobs etterkommere blir i Egypt i ca. 400 år. De blir til et stort folk. Hebreerfolket/israelsfolket. Men etter at Josef er glemt, blir israelittene gjort til slaver. Faraos er redd for at folket skal bli så stort at de tar over makten. Beskriv slaveriet.

22. MOSES

2 Mos 2-20 (løft staven i hånden)

Moses blir født. Alle guttebarn skal druknes i Nilen. Faraos datter. Moses = min sønn/reddet opp av vannet. Vokser opp i Faraos slott. Mot alle odds. Blir sint på hvordan egypterne behandler folket hans. Dreper og må flykte ut i ørkenen. Men Gud kaller Moses til å føre folket ut av slaveriet. Møter Gud v den brennende busken.

23. «SETT FOLKET MITT FRI!» (ropert)

Moses og hans bror Aron går til Faraos og sier: «Sett folket mitt fri!»

24. ALDRI!

(rist på hodet)

Faraos svarer gang på gang: «Aldri!»

25. 10 PLAGER

2 Mos 7-14 (plukk «mygg» og «klegg» fra armen)

Ti plager rammer Egypt.

26. UTGANG

(pek med tommel)

Men Israels-folket ble reddet fra den tiende landeplage da den førstefødte i hver egyptisk familie dør. Påskelammets blod blir strøket på dørkarmene. Gud *går forbi* deres hus = *Pesach*. Jødenes påskefeiring startet her, og feires den dag i dag. Endelig får folket dra fra landet

27. SIVSJØEN

(klapp - lag vegger)

Folket møter et hinder - og faraos hær kommer etter dem
Men Moses løfter staven, vannet deler seg og folket kommer tørrskodde over

28. SINAIFJELLET

2 Mos 19-40 (lag fjell)

På vandringen kommer folket til Sinaifjellet

29. LOVEN

2 Mos 20 - 5 Mos (to tavler)

Her mottar Israelsfolket sin «grunnlov» med de ti bud

30. 40 ÅR – VANDRING

4 Mos 14,33 (kort tidsfirkant - la hånd gå rundt)

Men folket var ulydig og trodde ikke på Gud.

På vei mot Kanaan må folket gå i 40 år i ørkenen. Her dør Moses og en hel generasjon.

31. JOSVA

Josva 1-6 (hils som militær)

Gud kaller en ny leder etter Moses, Josva

Han leder folket over Jordanelven og inn i Kanaan / Israel.

32. JERIKO

(murer ramler)

Folket erobrer byen Jeriko etter at de har gått rundt byen i sju dager.

Etter Josva snur folket ryggen til Gud - nok en gang.

Men vi skal nevne to som vender seg *til* Gud:

33. RUT

Rut 1–4 (stryk hår)

Rut, en ung kvinne fra det hedenske landet Moab (Ø for Dødehavet), bosetter seg i Betlehem og slutter seg til Israelsfolket og deres Gud (blir Davids oldemor).

34. SAMUEL

1 Sam 1–25 (hold bak øret)

Gutten Samuel ber: «Tal, Herre, din tjener hører.» Profet – en som hører og er budbærer.

Nå skal vi høre om tre konger som regjerer omtrent 1000 år f.Kr. (de to første: innviet av Samuel). Hver av disse kan prøves på deres hjerteforhold til Gud og mennesker:

35. SAUL – HARDHJERTET

1 Sam 9– 1 (kongekrone - knyttneve)

Kong Saul er høy og flott, men sta og egenrådig. Saul gjør hjertet sitt hardt for Gud og mennesker. Han vraker Guds ord og blir vraket som konge

36. DAVID – HELHJERTET

2 Sam 1–24 (kongekrone – lag helt hjerte)

David er gjetergutten fra Betlehem som ikke faren regnet med når Samuel kom for å salve han som konge. David er modig og tør å sloss mot kjempen Goliat! David ble den store kongen i Israels historie - en mann «etter Guds hjerte».

37. SALOMO – HALVHJERTET

1 Kong 1–11 (kongekrone – del hjertet)

Kong Salomo; Davids sønn, starter godt med å be om visdom og et «lydhørt hjerte». Men fortsettelsen er dårlig: han vender seg bort fra Gud.

38. PROFETENE TALER

(hånd ut fra munnen)

Gud taler gjennom profeter, som ber israelsfolket vende om til Gud.

Overgang mellom 2 og 3 time – fra GT til NT:

PROFETBILDENE: (7 bilder kan bestilles på ordre@bibel.no)

Sett opp på tavla eller veggen ett og ett av profetbildene med enkle kommentarer om profetiene deres.

Pass på at bildene kommer i riktig rekkefølge med passe mellomrom, slik at det i mellomrommene kan leses: J E S U S.

La elevene oppdage det selv, det kan ta lang tid.

For å tydeliggjøre, sett en strek i overkanten og i underkanten av bildene.

1. **Moses** fortalte at en *stor profet* skulle komme, en de skulle komme til å lytte til. (5 Mos 18,15–22)
2. **Jesaja** profeterte om en *fredsfyrste* – helt ulik alle krigsfyrstene. (Jesaja 9,2-7)
3. **Jesaja** Kongen som skulle komme skulle bli født av en *jomfru* (Jesaja 7,14)
4. **Jeremia** sa at han skulle bli født i *Davids slekt* og gjøre det som er *rett*. (Jeremia 33,14-16)
5. **Mika** profeterte at han skulle bli født i *Betlehem*. (Mika 5,1-5)
6. **Sakarja** fortalte om en *annerledes konge* – som skulle komme ridende på et esel. (Sakarja 9,9-10)
7. **Jesaja** profeterte at han skulle lide og dø for andres skyld. (Jesaja 53,1-12)

3.TIME

Innledning:

- Repetisjon GT
- Profetene taler om en som skulle komme: Messias. Profetbildene.
- NT handler om Jesus. Vis frem NT i Bibelen.

39. FIRE EVANGELISTER *(fire fingrer)*

NT starter med Evangeliet etter Matteus, Markus, Lukas og Johannes. Vi kaller disse «fire evangelister» - De har skrevet historien om Jesus.
Er det noen her som heter ett av navnene?

40. ETT EVANGELIUM *(en finger)*

Det er likevel bare ett evangelium: «godt nytt» - de gode nyhetene
Den lille bibel: Joh 3,16.

41. BETLEHEM – FØDSEL *Luk 2 (pek på Davidsbyen - hold barnet i hendene)*

Fortellingen om Jesu liv starter i Betlehem.
Nøkkelord: Josef og Maria. Manntall. Stallen. Gjetere på marken, engler, de hellige tre konger, gaver og et gledesbudskap.

42. NASARET – TØMMERMANN *Luk 2 (pek og sag)*

Jesus vokste opp i Nasaret.
Jesus lærer seg farens yrke - han blir tømmermann

43. DØPT *Luk 3, 21–22 (lag vinger med håndflatene)*

Jesus blir døpt av Johannes når han er omtrent 30 år gammel. Johannes har snakket til folket om å gjøre seg rene. Jesus ber Johannes døpe han også. Himmelen åpner seg. Den Hellige Ånd kommer ned som en due. I evangeliene leser vi at Gud sier: «Du er min Sønn»

44. FRISTET *Luk 4 (lokkende finger)*

Retten etter dåpen blir Jesus fristet til å gjøre mot Guds vilje (snu ryggen til Gud). Han drar ut i ørkenen og er der i 40 dager. Der møter han fristeren/djevelen. Tre ganger svarer Jesus med å sitere Bibelen – og han vinner over djevelen.

45. AVVIST *Luk 4 (avvis med begge hender)*

I hjembyen Nasaret opplever Jesus å bli avvist, d.v.s. jaget bort.
Hans tidligere naboer og klassekamerater tror ikke at han er Kongen som skal komme.

46. 12 APOSTLER*Luk 5–6 (pek dem ut).*

Jesus velger ut 12 apostler, m.a. Peter, Jakob og Johannes

47. BERGPREKENEN*Luk 6 (Lag fjelltopp)*

Jesus tar vennene sine opp på et fjell og holder en tale vi kaller «Bergprekenen».
Den gylne regel.
Fader Vår.

48. DISIPLER / LÆRESVEINAR*Luk 6–8 (ta imot med åpne hender)*

De som følger Jesus, hører ham og tar imot det han sier.
Disipler=elever.

49. LIGNELSER*Luk 8, 4–15 (hold hånden over det ene øyet)*

Jesus bruker lignelser – fortellinger som betyr noe mer.
For eksempel:
Den bortkomne sauene,
Den barmhjertige samaritan

Jesus gjør under:

50. STORM OG RO*Luk 8,22–25 (hev og senk armene / stemmen)*

Det blåser opp til storm på Genesaretsjøen. Disiplene blir livredde.
Jesus truer vinden og bølgene, og det blir blikk stille.

51. METT OG GOD*Luk 9,10–17 (ta deg på magen)*

Engang metter Jesus ca. 5000 menn pluss kvinner og barn, som ikke hadde mat.
Fem brød og to fisker.
12 disipler deler ut. 12 kurver igjen med mat.

52. MESSIAS*Luk 9,18–21 (kongekrone)*

Messias = den salvede

53. GUDS SØNN*Luk 9,28–36 (beveg fingrene - hendene nedover)*

Jesus er noe mer enn et alminnelig menneske. Bibelen sier at Jesus er Guds sønn

53. SØKER DE BORTKOMNE*Luk 15,3–32 (skygg med hånden når du leter)*

Jesus oppsøker dem som har kommet bort fra Gud.
Den bortkomne sønn.
Sauen som ble borte.

54. VELSIGNER BARNA

Luk 18,15–17 (hendene mot kroppen).

Mødre bærer småbarna sine til Jesus, men Jesu disipler vil vise dem bort. Jesus velsigner barna og sier: «La de små barn komme til meg, og hindre dem ikke! For Guds rike tilhører slike som dem.»

Så skal vi lære navene på tre mennesker som fikk møte Jesus på en spesiell måte:

56. BARTIMEUS

Luk 18,35–43 (dekk øynene - ta hendene bort)

Jesus kommer til byen Jeriko. Der helbreder Jesus den blinde mannen Bartimeus.

57. SAKKEUS

Luk 19,1–10 (vink ned)

Inne i Jeriko ser Jesus en mann sitte oppe i et tre: tolleren Sakkeus - liten, rik og upopulær. Jesus vinker ham ned og blir hans venn. Møtet med Jesus forandrer Sakkeus.

58. LASARUS

Joh 11,1–44 (løft underarm)

Lasarus, en venn av Jesus, blir syk og dør. Søstrene er Martha og Maria. Men Jesus sier: «Jeg er oppstandelsen og livet». Og Jesus vekker Lasarus fra døden. Dette peker frem mot det vi skal høre i neste time.

4. TIME

Innledning:

- Oppvekkelsen av Lasarus skjer like ved Jerusalem
- De religiøse lederne er redde - snart kommer alle til å tro på Jesus.
- De legger planer: Jesus må dø.

59. JERUSALEM

Luk 19,11

Jesus drar til Jerusalem i påsken - den siste uken Jesus levde - en vanskelig uke. Nå skal vi høre om noe av det som skjedde.

60. KONGEN RIR INN

Luk 19,29–38 (ta tømmene)

Palmesøndag. Jesus hylles av folket med palmegreiner i hendene, mens han rir på et esel. «Hosianna! - Israels konge.»

61. RENSER TEMPELET

Luk 19 (velt bord!)

Tempelet, Guds hus i Jerusalem, er gjort til en røverhule og et supermarked. Men Jesus renser tempelet og jager ut dem som drev handel.

Skjærtorsdag. Skjær = ren

Vaske disiplenes føtter. Peter og Jesus – jeg vil aldri fornekte deg: Før hanen galer.

62. PÅSKEMÅLTID

Luk 22,14–22 (bryt brødet og lag beger med hendene)

Skjærtorsdag. Skjær = ren

Jesus holder påskemåltid med sine disipler etter jødisk skikk. Pesach fra GT.

Vaske disiplenes føtter. Peter og Jesus – jeg vil aldri fornekte deg: Før hanen galer.

Jesus innstifter nattverden, der han gir sitt legeme og sitt blod.

Kristne over hele verden feirer nattverd fremdeles.

63. BØNN

Luk 22,39–46 (fold hendene)

I hagen Getsemane er Jesus i inderlig bønn. Vennene hans sovner.

64. SVIK

Luk 22,47–53 (pek: Det er han!)

Apostelen Judas Iskariot angir ham med et kyss – Jesus blir tatt til fange.

65. FORHØRT

Luk 22,54–23,25 (kryss håndleddene som en fange)

Jesus blir forhørt av Det høye råd og landshøvdingen Pontius Pilatus. Dømmes til døden.

66. FORNEKTET

Luk 22,54–62 (rist på hodet)

Mens Jesus er hos øverstepresten, nekter Peter tre ganger på at han kjenner Jesus. Hanen galer.

67. KORSEFESTET, DØD

Luk 23,26–43 (hendene ut, bøy hodet og hendene)

Langfredag.

Tidlig om morgenen blir Jesus korsfestet. Jesus ber: «Far, tilgi dem, for de vet ikke hva de gjør.» (Luk 23,43) Det blir helt mørkt. Jesus dør på korset. (Joh 3,16)

Men fortellingen slutter ikke med det!

68. OPPSTÅTT

Luk 24,1–53 (sving begge hendene opp)

Første Påskedag

Ved soloppgang den første dagen i uken, kom noen kvinner til graven og oppdager at graven er tom! De de første som får vite: Jesus er oppstått! Kvinnene drar tilbake og forteller de gode nyhetene.

Dette forvandler disiplenes liv. De var en forskremt flokk bak lukkede dører.

Jesus viser seg for disiplene og flere andre.

69. HIMMELFART

Apg 1 (løft hendene og pek opp mot himmelen)

Kristi himmelfartsdag

Førti dager etter oppstandelsen, blir Jesus løftet opp til himmelen og drar hjem til Gud.

Sier til disiplene at de ikke skal bli igjen som foreldreløse barn. Vent på Den hellige ånd.

70. HELLIG ÅND

Apg 2 (senk hendene og pek ned mot jorden)

Pinsedagen = kirkens bursdag: Mange ulike folkeslag hører budskapet om Jesus, som om det var deres eget språk. Kirken starter.

Jesus kommer til oss ved Den hellige Ånd – fortellingen om Jesus går videre.

71. PAULUS

Apg 9,1–25 (løft hendene opp mot lyset)

Jøden og fariseeren Saulus er aktiv i forfølgelsen av dem som tror på Jesus. Fengsler kristne. Men livet hans blir forandret når han møter Jesus i et sterkt lys på vei til Damaskus.

72. MISJONSREISER

Apg 13–21 (hold tre fingre opp - «gå» med to fingrer)

Paulus drar på tre misjonsreiser til områdene rundt Middelhavet.

Han reiser til Lille-Asia (Tyrkia), Hellas - og senere til Roma - og forkynner evangeliet, de gode nyhetene.

Nye menigheter blir startet - nye folk får høre om Jesus.

73. TIL HELE JORDEN

Apg 1,8 (lag jordklode - i Guds hender)

Den levende Jesus Kristus sa at dette evangeliet skal til hele jorden, til alle folkeslag.

Nå er Bibelen oversatt til mange tusen språk.

Bibelens budskap krysser alle språk- og landegrenser